

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1923.

Andra kammaren.

Nr 46.

Onsdagen den 6 juni.

Kl. 8 e. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 30 och den 31 nästlidna maj.

§ 2.

Till bordläggning anmäldes statsutskottets memorial, nr 137, angående statsregleringen för budgetåret 1923—1924.

§ 3.

Anmäldes och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen:

från bankoutskottet:

nr 317, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa understöd och pensioner, att utgå av postmedel eller trafikmedel;

nr 318, angående vissa framställningar rörande pensioner och understöd; och

nr 322, i anledning av vissa framställningar rörande elfte huvudtiteln, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna; samt

från statsutskottet:

nr 284, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av §§ 1 och 5 i förordningen den 2 juni 1911 angående grunderna och sättet för markegångsprisens bestämmande;

nr 286, i anledning av Kungl. Maj:ts under sjunde huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställning angående tullverkets utgiftsstaten m. m.;

nr 287, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till underhåll av särskild polis för uppdragande av olovlig införsel av spritdrycker m. m.;

nr 295, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anvisande av anslag för vissa arbeten för telegrafverkets samt statens järnvägars och statens vattenfallsverks räkning för bekämpande av arbetslösheten;

nr 296, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående avsättning för budgetåret 1923—1924 till statsverkets fond av rusdrycksmedel; och

nr 319, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lån till svenska stenkolsaktiebolaget Spetsbergen.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 8,10 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Torsdagen den 7 juni.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 1 innevarande juni.

§ 2.

Föredrogs statsutskottets memorial, nr 137, angående statsregleringen för budgetåret 1923—1924.

Punkterna 1—12.

Vad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 13 och 14.

Lades till handlingarna.

Punkten 15.

Utskottets hemställan bifölls.

§ 3.

Anmäldes och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen:

från bevillningsutskottet, nr 316, angående beräkning av bevillningarna för budgetåret 1923—1924 m. m.;

från bankoutskottet:

nr 11 B, angående regleringen för budgetåret 1923—1924 av utgifterna under riksstatens elfte huvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna; och

nr 310, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under elfte huvudtiteln gjorda framställning rörande anslag till allmänna indragningsstaten; samt

från riksdagens kansli:

nr 230, angående utredning om statens övertagande av de utav landstingen upprättade småskoleseminarierna; och

nr 312, angående utseende av en ledamot och åtta suppleanter i utrikesnämnden.

§ 4.

Vidare anmäldes och godkändes riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

nr 73, angående förslag till lag om ändrad lydelse av 8 kap. 3 § rättegångsbalken;

nr 74, angående anslag för beredande av lokaler åt en hovrätt över Norrland;

nr 75, angående ändringar i lagen om förvaltning av bysamfälligheter och därmed jämförliga samfällda ägor och rättigheter;

nr 76, med förslag till lag om sparbanker m. m.;

nr 77, angående förslag till lag om ändrad lydelse av 18 § i lagen om fattigvården den 14 juni 1918.

nr 78, rörande förslag till lag om ändrad lydelse av 9 § i lagen den 2 juli 1915 angående anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot (hästutskrivningslag);

nr 79, rörande ändrad lydelse av § 12 i lagen den 31 maj 1889 angående dövstumundervisningen;

nr 80, angående ändring i lagen om skyddskoppypmpning;

nr 81, rörande förslag till lag angående fortsatt tillämpning av lagen den 24 oktober 1919 om arbetstiden å svenska fartyg;

nr 82, angående förslag till lag om straff för olovlig varuinförel m. m.;

nr 83, angående förslag till förordning om motorfordon m. m.;

nr 84, angående underlättande i vissa fall av avsöndring utav mark från ekklesiastikt löneboställe till tomt;

nr 85, angående förslag till brandstadga;

nr 86, angående åtskilliga på grund av § 89 regeringsformen väckta frågor;

nr 87, rörande viss ändring i 5 § av förordningen den 19 november 1920 angående särskilda grunder för utgörande av 1921—1924 års allmänna kommunalutskylder m. m.;

nr 88, angående förslag till lag om ändrad lydelse av 26 kap. 7 § samt 27 kap. 4 § rättegångsbalken m. m.;

nr 89, angående ändring i vissa delar av förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften;

nr 90, rörande ändrad lydelse av 83 § 2 mom. i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker;

nr 91, angående ändrad lydelse av §§ 7 och 8 samt § 9 mom.

3 och 5 i förordningen den 18 juni 1864 angående utvidgad näringsfrihet;

nr 92, angående utskänkning i riksdagsrestaurangens matsal av vin och öl;

nr 93, angående val av fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret ävensom suppleanter för dessa;

nr 94, angående val av två kommitterade för tryckfrihetens vård;

nr 95, angående val av en ledamot och en suppleant i styrelsen över riksdagsbiblioteket;

nr 96, angående ändrad lydelse av 23 § i lagen den 12 maj 1897 för Sveriges riksbank;

nr 97, rörande vissa ändringar i förordningen den 6 augusti 1894 angående mantalsskrivning;

nr 98, angående förslag till skogsvårdslag och till lag angående vård av kommunskogar, sockenallmänningsskogar samt vissa stiftelsers, föreningars och sällskaps skogar;

nr 99, angående förslag till lag om ändrad lydelse av § 5 i förordningen den 21 december 1857 om ägors fredande emot skada av annans hemdjur samt om stängselskyldighet;

nr 100, rörande förordning angående skogsvårdsstyrelser;

nr 101, angående förslag till förordning om ändrad lydelse av 4 och 5 §§ i förordningen den 11 oktober 1912 om skogsvårdsavgift;

nr 102, angående ändrad lydelse av 46 § i lagen den 11 oktober 1912 om skogsaccis och om virkestaxering;

nr 103, rörande förslag till lag angående skyddsskogar;

nr 104, om ändrad lydelse av 31 § i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet;

nr 105, rörande ändringar i lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet; och

nr 106, angående avskaffande av mantalspenningarna, allmänna sjukvårdsavgiften och folkskoleavgiften.

§ 5.

Till bordläggning anmälades bankoutskottets memorial, nr 74, med förslag till nytt reglemente för riksgäldskontoret.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 11,14 f. m.

In fidem
Per Cronvall.

Fredagen den 8 juni.

Kl. 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 2 och den 3 innevarande juni.

§ 2.

Föredrogs bankoutsrottets memorial, nr 74, med förslag till nytt reglemente för riksgäldskontoret; och biföll kammaren därvid utskottets hemställan.

§ 3.

Anmäldes och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen:

från statsutskottet:

nr 323, angående statsregleringen för budgetåret 1923—1924; och nr 324, med överlämnande av riksstat för budgetåret 1923—1924; samt

från bankoutsrottet, nr 320, med reglemente för riksgäldskontoret.

Vidare anmäldes och godkändes bankoutsrottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 321, till fullmäktige i riksgäldskontoret med reglemente för riksgäldskontoret.

§ 4.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3,7 e. m.

In fidem
Pcr Cronvall.

Lördagen den 9 juni.

Kl. 10,30 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 4 innevarande juni.

§ 2.

Anmäldes och godkändes riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

nr 107, angående statsregleringen;

nr 108, angående utseende av en ledamot och åtta suppleanter i utrikesnämnden;

nr 109, rörande beräkning av bevillningarna för budgetåret 1923—1924 m. m.;

nr 110, angående överlämnande av reglemente för riksgäldskontoret;

nr 111, angående dispositionen av besparingarna å huvudtitlarna;

nr 112, angående utbetalning av de riksdags- och revisionskostnader, som utgå enligt riksstaten och riksgäldskontorets reglemente;

nr 113, angående bestridande av på riksdagens beslut grundade riksdagskostnader samt sådana av riksdag föranledda utgifter, som av Kungl. Maj:t förskottsvis anvisats till utbetalning å statskontoret;

nr 114, angående sättet för betalning å statsskulden m. m.;

nr 115, angående av riksdagen beslutade anslag, som utgå av lånemedel;

nr 116, angående sättet för gäldandet av å riksgäldskontoret anvisade utgifter av lånemedel; och

nr 117, i avseende å statsregleringen och rörande med statsverket gemenskap ägande ämnen.

§ 3.

Ordet lämnades härefter till

Herr **förste vice talmannen**, som yttrade: Herr talman! Jag tillåter mig hemställa, att kammaren måtte besluta uppdraga åt de ledamöter av kammaren, som representera Stockholms stad, att jämte de övriga av kammarens ledamöter, som kunna vara närvarande,

verkställa justering av de kammarens protokoll, som vid riksdagens slut befinnas vara ojusterade.

Denna hemställan bifölls.

§ 4.

Kammarens ledamöter, vilka av Kungl. Maj:t blivit kallade att denna dag efter bevistad gudstjänst infinna sig å rikssalen, där riksdagen komme att avslutas, avgingo nu till slottskapellet för åhörande av riksdagspredikan. Efter gudstjänstens slut begåvo sig kammarens ledamöter till rikssalen, där jämväl första kammarens ledamöter infunno sig.

Herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet Ekeberg uppläste där Kungl. Maj:ts förordnande för hans excellens herr ministern för utrikes ärendena Hederstierna att å Kungl. Maj:ts vägnar avsluta riksdagen.

Sedan härefter kamrarnas undersåtliga vördnad och välönskingar blivit av herrar talmän framförda samt herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet uppläst riksdagens beslut, förklarade hans excellens herr ministern för utrikes ärendena riksdagen vara avslutad.

§ 5.

Efter det herr talmannen och kammarens ledamöter återkommit till kammarens samlingsrum, tog herr **talmannen** avsked av kammarens ledamöter med följande ord:

Mina damer och herrar! Denna riksdags avslutning har nu ägt rum efter jämnt fem månaders samvaro. Det vore tydligen önskvärt, om nästa och följande lagtima riksdagars arbete kunde begränsas så, att riksdagstiden icke behövde utsträckas längre än fem månader, detta särskilt och framför allt med hänsyn till den omläggning av budgetåret, som från och med den första juli innevarande år träder i tillämpning. Någon ytterligare förkortning av riksdagstiden utöver vad som nu uppnåtts torde knappast kunna förväntas, då vid årets riksdag, som bekant, icke några särskilt stora eller dominerande frågor förelegat. Även antalet från Kungl. Maj:t avlämnade propositioner har i år varit avsevärt mindre än närmast föregående riksdagar. Det oaktat och trots allvarliga ansträngningar i syfte att försöka förkorta riksdagstiden har det likväl icke lyckats att begränsa densamma mer än till dessa fem månader.

Resultatet av det arbete, som den nu gångna riksdagen utfört, tillkommer det icke mig att bedöma. Meningarna om detta resultat äro säkerligen delade även bland riksdagens ledamöter, givetvis beroende på olika uppfattningar om den för land och folk bästa lösningen av de tvistiga frågor, som förelegat.

Det är emellertid med tillfredsställelse, vi nu kunna konstatera, att vårt arbete under denna riksdag kunnat utföras under för vårt

land något mindre brydsamma förhållanden än under förra året, även om riksdagen måst iakttaga den allra största sparsamhet i fråga om anslag till olika ändamål.

Jag hoppas dock livligt, att då vi åter samlas här till nästa riksdag, vi i vårt land må ha nått fram till normala ekonomiska förhållanden och ljusare utsikter på näringslivets skilda områden.

Med uttalande av denna förhoppning ber jag nu att till alla kammarens ledamöter få frambara ett hjärtligt och varmt tack för all vänlighet, välvilja och överseende, som jämväl under denna riksdag kommit mig till del.

Till sist önskar jag alla och envar av kammarens ledamöter en i alla avseenden god och angenäm sommar.

Härpå svarade herr **Åkerlund**: Herr talman! Naturligtvis har vid denna jämförelsevis lugna riksdag, som nu är avslutad, stridens vågor dock många gånger gått högt och enigheten icke varit sådan, som man möjligen skulle önskat — den enigheten kan för övrigt aldrig nås — men i en punkt är jag viss om, så långt min erfarenhet sträcker sig, att samtliga kammarens ledamöter varit fullt eniga, och det är därom, att det knappast hade kunnat väljas någon värdigare talman än ni, herr Viktor Larsson. På grund därav ber jag till eder få framföra de närvarande och frånvarande kammarledamöternas varma och uppriktiga tack för det sätt, varpå ni lett kammarens förhandlingar, och för den vänlighet, som ni har visat alla och envar av oss. Därjämte vågar jag uttala den förhoppningen, att ni under den stundande sommaren måtte åtnjuta hälsa och krafter, så att vi vid nästa riksdag måtte få se eder lika glad och lika vänlig i talmansstolen.

Herr talmannen och kammarens ledamöter utbytte härefter avskedshälsningar och åtskildes.

In fidem
Per Cronvall.

Fredagen den 15 juni.

Kl. 12 på dagen.

Sedan andra kammaren genom beslut den 9 innevarande juni åt representanterna för Stockholms stad samt dem av kammarens övriga ledamöter, som kunde vara närvarande, uppdragit att justera de kammarens protokoll, vilka vid riksdagens avslutande återstodo ojusterade, hade tillkännagivande, att nämnda justering komme att denna dag kl. 12 försiggå i kammarens justeringsrum, blivit vederbörligen utfärdat; och tillstädeskommo på utsatt tid följande kammarens ledamöter:

herr E. A. Nilson i Örebro,
» Månsson i Hagaström,
» Eriksson i Stockholm,
» Holmström i Stockholm,
fru Östlund och
fröken Wellin.

De protokoll, som hållits vid kammarens sammanträden den 6, den 7, den 8 och den 9 innevarande juni, upplästes och blevo av kammarens tillstädesvarande ledamöter godkända.

In fidem
Per Cronvall.